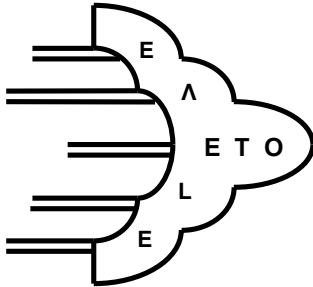

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.130 Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2015
ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

10^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

12–14 Νοεμβρίου 2015, Αθήνα

Αφιερωμένο στον Εμμανουήλ Κριαρά

Πρόσκληση για υποβολή ανακοινώσεων

Η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ), σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ), το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ), το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ), τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), τον Οργανισμό για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) και άλλους φορείς που θα ανακοινωθούν στην ιστοσελίδα του Συνεδρίου, διοργανώνει το **10^ο Συνέδριο “Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία”**. Το Συνέδριο θα διεξαχθεί στην **Αθήνα** στις **12-14 Νοεμβρίου 2015**.

Σκοπός του Συνεδρίου είναι η παρουσίαση αφενός της σημερινής κατάστασης της ελληνικής γλώσσας στην ορολογική της διάσταση και αφετέρου μεθόδων, πρακτικών και εργαλείων της σύγχρονης επιστήμης της Ορολογίας και της εφαρμογής τους στην ελληνική γλώσσα – μονογλωσσικά και/ή διαγλωσσικά – για την προώθηση της ορολογικής έρευνας και τη συμβολή στον σύγχρονο ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας.

Θεματολόγιο του Συνεδρίου:

1 Γλωσσολογικές–οντολογικές αρχές Ορολογίας

Αρχές της γλώσσας και της λογικής που υιοθετούνται, διατυπώνονται και εφαρμόζονται στην Ορολογία. Η ορολογία ως διεπαφή ανάμεσα στη γλώσσα και στη γνώση. Μέθοδοι, μηχανισμοί και κανόνες οροδοσίας που προκύπτουν από την ενδογλωσσική ή τη διαγλωσσική εξέταση κατασημάνσεων (όρων και ονομάτων) και ορισμών εννοιών. Θεωρητική, συγχρονική και/ή διαχρονική εξέταση όρων σε μονογλωσσικό και/ή πολυγλωσσικό περιβάλλον...

2 Διδακτική και Ορολογία

Διδακτική της Ορολογίας. Προπτυχιακά και μεταπτυχιακά μαθήματα και/ή σεμινάρια Ορολογίας. Μαθησιακά θέματα Ορολογίας. Ορολογικές πλευρές της διδασκαλίας μαθημάτων ειδικών θεματικών πεδίων. Έννοιες και όροι της Διδακτικής...

3 Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες

Συγχρονική και και/ή διαχρονική θεώρηση ορολογίων και ορολογικών προβλημάτων συγκεκριμένων θεματικών πεδίων. Συστήματα όρων σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία σε σχέση με αντίστοιχα συστήματα εννοιών. Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες σε συγκεκριμένα θεματικά πεδία...

4 Ορολογικοί πόροι

Ειδικά ερμηνευτικά ή πολύγλωσσα λεξικά, έντυπα ή ηλεκτρονικά, τοπικά ή επιγραμματικά/διαδικτυακά. Ορολογικές συλλογές ή βάσεις όρων που περιέχουν κατασημάνσεις, ορισμούς εννοιών και άλλες ορολογικές πληροφορίες. Σώματα ειδικών κειμένων και διάθεσή τους για έρευνα και υποστήριξη ορολογικών πόρων. Εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην ορολογική πράξη και στην παροχή ορολογικών υπηρεσιών...

5 Τυποποίηση ορολογίας

Ενδογλωσσική επικύρωση και τυποποίηση όρων με καθιέρωση προτιμώμενων και αποδεκτών όρων ως έγκυρων όρων. Διεθνοποίηση εννοιών και διαγλωσσική αντιστοιχία, επικύρωση και τυποποίηση των ισοδύναμων όρων. Προτάσεις όρων για επικύρωση και τυποποίηση. Τυποποίηση κειμένων ειδικών γλωσσών...

6 Ορολογία και μετάφραση

Ο ρόλος των όρων στη θεωρία και πράξη της μετάφρασης. Εφαρμογή των αρχών της Ορολογίας στη μετάφραση. Η εννοιολογική διαγλωσσική αντιστοιχία και «ισοδυναμία» όρων μεταξύ πρωτοτύπου και μεταφράσματος έναντι της λεξιτροφούς «μετάφρασης» όρων. Η μετάφραση με την βοήθεια ορολογικών πόρων από το Διαδίκτυο. Έννοιες και όροι της μεταφρασεολογίας...

7 Ορολογία και δίκαιο

Ο ρόλος των όρων και η εφαρμογή των αρχών της Ορολογίας στο δίκαιο και στη νομική επιστήμη. Ιδιαιρότητες του νομικού λόγου. Ορολογία και δικαϊκά συστήματα. Έννοιες και όροι του δικαίου και της νομικής επιστήμης. Ορολογία και συγκριτικό δίκαιο.

8 Διάχυση και χρήση των όρων – Ορολογική πολιτική και ρύθμιση

Τρόποι και μέσα διάδοσης ειδικών όρων και ορολογίων. Ενδοπεδικά και διαπεδικά ζητήματα ορολογικής ενημέρωσης. Ρυθμιστικά εργαλεία ορολογικής πολιτικής (δημοσιεύματα, νομοθετήματα, προδιαγραφές, πρότυπα,...)

9 Δραστηριότητα φορέων και οργάνων Ορολογίας

Δραστηριότητες παραγωγής, συλλογής, επεξεργασίας, δημοσιοποίησης και διάθεσης όρων και παροχής ορολογικών υπηρεσιών από εθνικούς, περιφερειακούς και/ή παγκόσμιους φορείς και όργανα (οργανισμούς, εταιρείες, ενώσεις, επιτροπές, ομάδες). Διοργανώσεις εκδηλώσεων Ορολογίας...

Γλώσσες:

Επίσημες γλώσσες του Συνεδρίου είναι η ελληνική και η αγγλική.

Κρίσιμες ημερομηνίες:

Υποβολή περιλήψεων ως τις: **30 Μαρτίου 2015**

Κρίση των περιλήψεων ως τις: **30 Απριλίου 2015**

Υποβολή πλήρων κειμένων ως τις: **30 Ιουνίου 2015**

Περίληψεις και κείμενα:

Οι εισηγητές που επιθυμούν να παρουσιάσουν ανακοίνωση στο συνέδριο θα υποβάλουν **περίληψη** σε δύο ηλεκτρονικά αντίγραφα της **μορφής .doc** (κείμενο Word συμβατό με την έκδοση MS Office 2000) σε μία από τις επίσημες γλώσσες του συνεδρίου, με έκταση το λιγότερο **200** και το πολύ **300** λέξεις.

OROGRAMMA No 130, January – February 2015,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Στο ένα από τα αντίγραφα της περιλήψης θα πρέπει να αναγράφονται

- α) ο υπέρτιπος: **10^ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία», Αθήνα, 12–14 Νοεμβρίου 2015,**
- β) ο τίτλος της ανακοίνωσης
- γ) η θεματική ενότητα στην οποία εντάσσεται η ανακοίνωση και
- δ) τα στοιχεία (ονοματεπώνυμο, ιδιότητα, ταχ. διεύθυνση, τηλέφωνο, τηλεομοιότυπο, ηλ-δieuθυνση) του συγγραφέα ή των συγγραφέων.

Στο άλλο αντίγραφο θα αναγράφονται μόνο τα α), β) και γ).

Τα δύο ηλεκτρονικά αντίγραφα της περιλήψης πρέπει να σταλούν με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ως **συννημμένα**, στη διεύθυνση: valeonti@otenet.gr εντός της παραπάνω προθεσμίας.

Μετά την κρίση των περιλήψεων από την Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου, οι συγγραφείς που θα επιλεγούν θα λάβουν ειδικές προδιαγραφές για τη σύνταξη των πλήρων κειμένων των ανακοινώσεών τους.

Πληροφορίες

Γραμματεία του Συνεδρίου: τηλ. +30 210 9323243, +30 6977529164, ηλ-ταχ. pinelpap@otenet.gr

Οργανωτική Επιτροπή: τηλ. +30 6974321009, ηλ-ταχ. valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/Conference10.html>

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία και άλλα ορολογικά νέα (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm** (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την ΕΑFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. Θερινό Πανεπιστήμιο «Η Ελλάδα σήμερα: Γλώσσα, Πολιτισμός και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας» που διοργανώνουν το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και η Ένωση Ευρωπαίων Δημοσιογράφων (Για εκδήλωση ενδιαφέροντος: nitsi@cc.uoi.gr)
2. Επιγραμμικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα Diploma of Postgraduate Studies: Terminology and Professional Needs (8 Απριλίου – 24 Ιουλίου 2015). Πληροφορίες και εγγραφές: http://eventum.upf.edu/event_detail/1401/sections/1161/diploma-of-postgraduate-studies-terminology-and-professional-needs.html
3. Συνέδριο International Scientific Conference "Ukrainian Terminology and the Present", 22–24 April 2015, Kyiv, Ukraine (<http://www.term-in.org/>)
4. 5^η Συνάντηση Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων που διοργανώνεται από τον Τομέα Μετάφρασης του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. στις 21, 22 και 23 Μαΐου 2015. Πληροφορίες: metafrasi@fri.auth.gr
5. Εκπαιδευτικό σεμινάριο του συνεδρίου TOTH 2015 (2–3 Ιουνίου 2015, Chambéry, France)
6. Εργομήγυρη: "Workshop on Controlled Natural Language" (CNL), Matsue (Japan), 20 June 2015, πριν από τις συνόδους της ISO/TC 37 (21–26 June 2015).
7. Συνέδριο Transius Conference, 24–27 June 2015, Geneva, Switzerland (http://www.unige.ch/traduction-interpretation/recherches/groupestransius/conference2015_en.html)
8. Συμπόσιο [European Symposium on Languages for Special Purposes LSP](http://www.unige.ch/traduction-interpretation/recherches/groupestransius/conference2015_en.html), 8–10 July 2015, Vienna, Austria,
9. Ετήσια σύνοδος των Μεσογειακών Επιμελητών και Μεταφραστών (Mediterranean Editors and Translators – MET) (<http://www.metmeetings.org/en/preliminary-program:722>, Coimbra, Portugal, October 29–31, 2015).
10. Συνέδριο Mediterranean Editors & Translators Meeting 2014, Innovation and Tradition: Mining the Human Resource, Euroforum, San Lorenzo de El Escorial (Madrid, Spain)

October 30 to November 1, 2014. Πρόγραμμα του Συνεδρίου: <http://www.metmeetings.org/en/preliminary-program:673>

11. Διεθνές συνέδριο NATO Conference on Terminology Management, 19–20 November 2015, Brussels, Belgium (http://nso.nato.int/nso/SOSite/WEBUpdate/20140527_TermConf/terminology_conference.html)
12. Τρίγλωσσο λεξικό της TERMCAT με όρους κλινικών ερευνών στα φάρμακα: *Diccionari de recerca clinica de medicaments* ('Dictionary of clinical research on drugs') τόσο σε έντυπη έκδοση: (http://llibreria.gencat.cat/product_info.php?products_id=8420&language=en&osCsid=6e77benrgno0ldloueo8nrvek7) όσο και επιγραμμική: http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/157/

K.B.

Εννοιοστρέφεια στο Δίκτυο ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση

1 Σκοπός, στόχοι και οφέλη δημιουργίας Δικτύου

Την 3η Απριλίου 2015 προγραμματίζεται εκδήλωση του ελληνικού τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<http://europa.eu/WF43bm>) για τη δημιουργία Δικτύου ορολογίας για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση (εφεξής, Δίκτυο).

Η δημιουργία του Δικτύου αποσκοπεί στην υποστήριξη των Υπηρεσιών Ελληνικής Μετάφρασης των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και γενικότερα των μεταφραστικών εργασιών σε Ελλάδα και Κύπρο. Αποβλέπει στην καθιέρωση και χρήση κοινώς αποδεκτής ελληνικής ορολογίας και στη βελτίωση της ποιότητας επικοινωνίας στην ελληνική γλώσσα.

Η επίτευξη συναίνεσης για τη χρήση κοινώς αποδεκτών ελληνικών όρων στη μετάφραση θα διευκολύνει την επικοινωνία, την προσαρμογή και συμμετοχή στις ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις και στη σύγχρονη οικονομία της γνώσης και θα συμβάλει στην οικονομική πρόοδο και ευημερία στη χώρα. Η έλλειψη ελληνικής ορολογίας ή η χρήση μη συνεπούς ή ενιαίας ορολογίας μπορεί να οδηγήσει σε σπατάλη χρόνου για κατανόηση, σε παρανόηση και οικονομικές απώλειες.

Το Δίκτυο, υπό την αιγίδα της ΓΔ Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα αποτελέσει χώρο συγκέντρωσης και επαφών μεταξύ οργανισμών του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για το συντονισμό των ορολογικών εργασιών για την ελληνική γλώσσα και μετάφραση. Στο πλαίσιο του Δικτύου θα λειτουργεί Υπηρεσία επικοινωνίας στην ελληνική καινοφανών εννοιών που θα ανταποκρίνεται σε επείγοντα αιτήματα των Υπηρεσιών και μεταφραστών.

Το Δίκτυο θα εξασφαλίζει τη δημοσιοποίηση της παραγόμενης με τον τρόπο αυτό ορολογίας μέσω της τροφοδότησης υφιστάμενων δημόσιων βάσεων δεδομένων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (IATE) και σε εθνικό επίπεδο (ΕΛΕΤΟ και ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ).

Στο πλαίσιο του Δικτύου θα πρέπει να υποστηριχθεί η χρήση ενιαίας ορολογίας ειδικότερα, στα έγγραφα της Διοίκησης ή θεσμικά έγγραφα. Δηλαδή, στα έγγραφα ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμικών οργάνων που μεταφράζονται στην ελληνική γλώσσα και στα έγγραφα της Δημόσιας Διοίκησης σε Ελλάδα και Κύπρο.

Η ΕΛΕΤΟ, ο ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ, άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα, Πανεπιστήμια και επαγγελματίες ενόσεις των μεταφραστών συμμετέχουν και υποστηρίζουν την επίτευξη των στόχων του Δικτύου για την υποστήριξη και την κάλυψη των ορολογικών αναγκών των μεταφραστών που αφορούν κυρίως:

α) την ποιότητα των ορολογικών πόρων για το μεταφραστικό έργο όπως Βάσεις Ορολογικών Δεδομένων π.χ. IATE, συγκέντρωση ορολογικού υλικού και έγκαιρη επικοινωνία στην ελληνική καινοφανών εννοιών με κατάλληλους ελληνικούς όρους και

β) την ποιότητα των ορολογικών εργασιών στη μετάφραση.

2 Αρχές και διακριτικά χαρακτηριστικά Δικτύου

Η λειτουργία του Δικτύου θα πρέπει να βασίζεται στις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και μεθόδους ορολογικών εργασιών και παρουσίασης των προϊόντων τους και των ορολογικών δεδομένων (βλ. ISO 704/ΕΛΟΤ 402, «Ορολογική εργασία – Αρχές και μέθοδοι»). Το Δίκτυο αναγνωρίζει και σέβεται τα πνευματικά δικαιώματα των συντελεστών των ορολογικών εργασιών. Παράλληλα θεωρεί τα ορολογικά προϊόντα και δεδομένα σε μια

γλώσσα δημόσιο αγαθό και επιδιώκει να είναι προσβάσιμα σε όλους.

Κύριο χαρακτηριστικό του Δικτύου θα πρέπει να είναι η **εννοιοστρέφεια** στις ορολογικές δραστηριότητές του και η **εννοιοκεντρικότητα** των ορολογικών προϊόντων του ή των ορολογικών δεδομένων.

Ο όρος αναφοράς του μεταφραστέου κειμένου (π.χ. αγγλικός όρος) υποδηλώνει μια έννοια. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την υποκείμενη έννοια και να την δηλώσουμε κατάλληλα με ελληνικό όρο. Δηλαδή, δεν μεταφράζουμε, ούτε αποδίδουμε τον όρο αναφοράς. Ο όρος αναφοράς αποτελεί μια επιλογή για τη δήλωση της έννοιας και υπάρχει το ενδεχόμενο να προϋπάρχει λάθος στην επιλογή. Δεν δεσμευόμαστε και δεν επαναπαυόμαστε μόνο στη γενική σημασία των λέξεων του όρου αναφοράς της γλώσσας πηγής στη μετάφραση αφού και η άριστη απόδοσή της δεν μάς διασφαλίζει έναντι αστοχίας. Εστιάζουμε στην «αναγνώριση» της έννοιας που δηλώνει ο όρος αναφοράς και στη βέλτιστη επικοινωνήση της έννοιας στην ελληνική γλώσσα με κατάλληλο ισοδύναμο ελληνικό όρο που «φωτίζει»/«αποκαλύπτει» τα χαρακτηριστικά οριοθέτησης της έννοιας από συγγενικές έννοιες αποκλείοντας τη διακινδύνευση σύγχυσης της με συγγενικές έννοιες.

Ο απώτερος στόχος των ορολογικών εργασιών είναι η αμφιμονοσήμαντη αντιστοιχία εννοιών και όρων. Ένας **προτιμώμενος όρος** να αντιστοιχεί σε μία έννοια και μόνο μία έννοια να αντιστοιχεί σε έναν όρο, τουλάχιστον ανά θεματικό πεδίο, ώστε να περιορίζεται η ασάφεια που δημιουργείται από την πολυσημία, συνωνυμία ή ομωνυμία.

Σε περιπτώσεις διακινδύνευσης πρόκλησης σύγχυσης και αστοχίας στην επικοινωνία θα πρέπει να αναφέρονται οι καθιερωμένοι συνώνυμοι όροι που χρησιμοποιούνται για την υποδήλωση της ίδιας έννοιας, είτε είναι δεκτοί είτε όχι (αδόκιμοι ή απορριπτικοί).

Ειδικότερα για την αναβάθμιση της ΙΑΤΕ με ορολογικά δεδομένα, για την ελληνική γλώσσα, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον εμπλουτισμό των πεδίων που αφορούν:

- την περιγραφή της έννοιας με την αναφορά των σχετικών εννοιακών πληροφοριών όπως είναι το συγκεκριμένο και ο ορισμός της έννοιας, ώστε να προκύπτει σαφής αναγνώριση, διάκριση και οριοθέτηση της υποδηλούμενης, από τον εισόδο όρο του λήμματος, έννοιας και
- την αναφορά των συνώνυμων όρων που ενδεχομένως χρησιμοποιούνται στην ελληνική για την υποδήλωση της ίδιας έννοιας. Η αναφορά θα πρέπει να συνοδεύεται με πληροφορίες όπως βαθμός αποδεκτότητας του συνωνύμου (δεκτός ή αδόκιμος) ή το πλαίσιο εφαρμογής (π.χ. θεσμικό ή καθημερινό) ή/και χώρας εφαρμογής (Ελλάδα ή Κύπρος).

3 Ορισμοί σχετικών εννοιών

3.1 ορολογική εργασία

εργασία που αφορά τη συστηματική συλλογή, περιγραφή, επεξεργασία και παρουσίαση των εννοιών και των κατασημάνσεων των εννοιών με όρους, σύμβολα ή ονόματα

3.2 Ορολογικές εργασίες στη μετάφραση

Οι ορολογικές εργασίες στα μεταφραστικά έργα είναι:

- η **αναζήτηση και εξόρυξη όρων** από το μεταφραστέο κείμενο,
- η **αναγνώριση της έννοιας** και του συγκεκριμένου όπου ορίζεται η έννοια ή μαρτυρείται η χρήση της και ο προσδιορισμός των διακριτικών χαρακτηριστικών από συγγενικές έννοιες. Η εξόρυξη όρων και η αναγνώριση των εννοιών συνιστούν τον **ορολογικό ερασισμό**,
- η **αναγνώριση των διαφορετικών όρων που χρησιμοποιούνται για την υποδήλωση της έννοιας** σε σχετικές γλωσσικές συλλογές και η άντληση ορολογικών πληροφοριών με αξιοποίηση ορολογικών πόρων όπως Βάσεις ορολογικών δεδομένων π.χ. ΙΑΤΕ,
- η **επιλογή του** (κατάλληλου) **προτιμώμενου όρου**
- η **αναφορά του βαθμού αποδεκτότητας για τους λοιπούς χρησιμοποιούμενους όρους** στο πλαίσιο χρήσης και εφαρμογής και
- η **Ορογραφία**. Η καταγραφή των ορολογικών δεδομένων και προϊόντων των ορογραφικών εργασιών ως μέρος του παραδοτέου μετάφρασης ή για ίδια μελλοντική χρήση από μεταφραστή. Η συστηματική συλλογή ορολογικών πληροφοριών δίνει στους μεταφραστές τη δυνατότητα να παρακολουθούν και να επαναχρησιμοποιούν την εμπειρογνώσιά τους, ενώ ταυτόχρονα διευκολύνει τη συνεργασία με άλλους μεταφραστές ή στο πλαίσιο ομάδας μεταφραστών.

3.3 ορογραφία

μέρος της ορολογικής εργασίας που αφορά την εγγραφή και παρουσίαση των ορολογικών δεδομένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Τα ορολογικά δεδομένα μπορούν να παρουσιάζονται με τη μορφή βάσεων ή τραπέζιων ορολογικών δεδομένων, γλωσσαρίων, θησαυρών, λεξιλογίων ή άλλων σχετικών δημοσιευμάτων.

3.4 ορολογικά δεδομένα

δεδομένα που σχετίζονται με έννοιες και τις κατασημάνσεις τους

ΣΗΜΕΙΩΣΗ - Τα πιο κοινά ορολογικά δεδομένα είναι: ο εισόδιος όρος, ο ορισμός της έννοιας, η σημείωση, το γραμματικό επίσημα, το θεματικό επίσημα, το αναγνωριστικό γλώσσας, το αναγνωριστικό χώρας, το αναγνωριστικό της πηγής και η αναφορά του βαθμού αποδεκτότητας ενδεχόμενων όρων που χρησιμοποιούνται για την υποδήλωση της έννοιας ανά περίπτωση επικοινωνίας.

3.5 έννοια

μονάδα γνώσης που δημιουργείται από έναν μοναδικό συνδυασμό των **χαρακτηριστικών** ενός **αντικειμένου** ή ενός συνόλου αντικειμένων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Το **χαρακτηριστικό** αποτελεί τη νοητική αφαίρεση μιας ιδιότητας ενός αντικειμένου ή ενός συνόλου αντικειμένων που γίνεται αντιληπτό με τις αισθήσεις (εξωτερική πραγματικότητα) ή είναι δημιούργημα του ανθρώπινου νου (εσωτερική πραγματικότητα). Τα «αντικείμενα» μπορεί να αναφέρονται και ως «πράγματα», βλ. Βισσέντζος Κορνάρος «για με ξαναγεννήθηκε η φύση των πραγμάτων». Το σύνολο των αντικειμένων που αντιπροσωπεύει μια έννοια ονομάζεται **πλάτος της έννοιας** και το σύνολο των χαρακτηριστικών που συνιστούν την έννοια, **βάθος της έννοιας**.

3.6 κατασημάνση

παράσταση μιας έννοιας με ένα σημάδι που την υποδηλώνει

ΣΗΜΕΙΩΣΗ Στην ορολογική εργασία διακρίνονται τρεις κατασημάνσεις: σύμβολα, ονόματα και όροι. Τα ονόματα υποδηλώνουν **ατομικές έννοιες** (αντιστοιχούν σε ένα αντικείμενο). Οι όροι υποδηλώνουν **γενικές έννοιες** (αντιστοιχούν σε περισσότερα του ενός αντικείμενα).

I.S.

Τα διεθνή βραβεία Ορολογίας της EAFT για το 2014

Κατά την 7η Σύνοδο Κορυφής για την Ορολογία (27-28 Νοεμβρίου 2014) απονεμήθηκαν και τα Διεθνή βραβεία της EAFT για το 2014.

A. International Award for Outstanding Achievement in Theoretical/ Fundamental Research in the Field of Terminology:

Νικήτρια: **Besharat Fathi** (IULA, University Pompeu Fabra) για την εργασία: *“Expert’s Needs as Primary Target Users: Evaluating Specialised Dictionaries in Communicative Circumstances”*

B. International Award for Applied Terminology Research and Development:

Νικήτρια: **Annette Weilandt** (University of Leipzig) για την εργασία: *“A process-oriented approach shown by the example of the automobile industry”*

Γ. Honorable mention:

Τιμηθείς: **Georg Löckinger** (University of Applied Sciences Upper Austria) για την εργασία: *“Translation-Oriented Special Language Dictionaries. Developing and Testing an Innovative Model”*.

(Πληροφορίες: <http://termcoord.eu/2014/12/international-eaft-awards-2014/>)

K.B.

Το νέο συμβούλιο της EAFT

Κατά την Γενική Συνέλευση της EAFT (27 Νοεμβρίου 2014) διεξήχθη και η εκλογή του νέου Συμβουλίου της, το οποίο έχει την ακόλουθη σύνθεση:

Συμβούλιο:

Henrik Nilsson ,	<i>πρόεδρος</i> (Terminologicentrum TNC, Sweden)
Sandra Cuadrado ,	<i>γραμματέας και ταμίας</i> (TERMCAT, Catalonia)
Marie Belina ,	<i>μέλος</i> (Service de la langue française, Fédération Wallonnie_Bruxelles)
Cristophe Roche ,	<i>μέλος</i> (Université de Savoie, France)
Jan Hoel ,	<i>μέλος</i> (Language Council of Norway)
Eszter Papp ,	<i>αντιπρόεδρος</i> (University of Karoli Gaspar, Hungary)

Ana Ostroški μέλος (Institute of Croatian Language and Linguistics, Croatia)
Corina Lascu μέλος (Académie d'Études Économiques de Bucarest, Romania)

Ελεγκτική Επιτροπή:

Susanne Lervad, Denmark
Maja Bratanić, Croatia

K.B.

Η Βάση όρων WIPO Pearl

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (World Intellectual Property Organization – WIPO) εξέδωσε μια νέα πολυλεκτική βάση δεδομένων παρέχοντας ελεύθερη πρόσβαση σε πλήθος επιστημονικών και τεχνικών όρων, την 10-γλωσση Βάση **WIPO Pearl** (Αραβικά, Κινεζικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιαπωνικά, Κορεατικά, Πορτογαλικά, Ρωσικά και Ισπανικά) (www.wipo.int/wipopearl). Αρχικά, η βάση περιέχει **90.000 όρους** και **15.000 έννοιες**, στις **10 γλώσσες**, από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αλλά προβλέπεται να συμπεριλάβει συλλογές και από άλλες περιοχές, όπως εμπορικά σήματα, βιομηχανικά σχέδια, και όρους άλλων συμβάσεων που διαχειρίζεται ο WIPO. Άλλες πληροφορίες: http://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2014/article_0012.html.

K.B.

Ο λογαριασμός της EAFT στο Twitter

Όπως μας ενημέρωσε η EAFT τελευταία απέκτησε και λογαριασμό στο Twitter: <https://twitter.com/eaft>

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

script → **γραπτό** και **γεγραμμένο**

Μετά το ερώτημα του μαθηματικού **Γιώργου Δρακάκη** σχετικά με την «απόδοση των όρων **overscript** και **underscript** οι οποίοι απαντώνται σε διάφορα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου και σε μαθηματικά προγράμματα, όπως τα: **Equation Editor**, **Mathtype**, **Maple**, ...» το ΓΕΣΥ εξέτασε το θέμα λεπτομερώς. Συνοψίζουμε εδώ τα ακόλουθα:

Ορισμός του γενους (της γένιας έννοιας) **“script”** στο θεματικό πεδίο που εξετάζουμε:

script: οποιοδήποτε σημείο (σύμβολο, χαρακτήρας, λέξη, φράση ή συνδυασμός από αυτά) συνοδεύει ένα μαθηματικό σύμβολο και γράφεται ή σχεδιάζεται μπροστά, πίσω, ψηλά, χαμηλά, πάνω από το σύμβολο αυτό (υπεράνω αυτού) ή κάτω από (υπό) αυτό

Παραδείγματα:

$$\sum_{i=1}^{i=n} x_i^j$$

overscript

$$\sum_{i=1}^{i=n} x_i^{superscript}$$

underscript

Όροι που χρησιμοποιούνται ήδη για επιμέρους είδη της έννοιας **“script”**:

Πηγή	subscript	superscript	over-script	under-script
TELETERM	υποδείκτης	υπερδείκτης		
Μ. Κολλαϊτής	υποδείκτης κάτω δείκτης	επιδείκτης, άνω δείκτης		
Μάικροσοφτ	δείκτης		επάνω όριο	κάτω όριο
Κ. Τζελέκης	υποκείμενος δείκτης συμβόλου	υπερκείμενος δείκτης συμβόλου		

Άλλοι όροι της βάσης TELETERM που κατασημαίνουν είδη της έννοιας **“script”**:

Αγγλικός όρος	Ελληνικός ισοδύναμος όρος
upper bar	υπέρπαυλα
underscore	κάτω παύλα, υπόπαυλα
lower bar	υπόπαυλα
underscore character	χαρακτήρας υπόπαυλας

Όλοι οι παραπάνω όροι είναι ορθοί, αλλά καλύπτουν ειδικές ή μερικές περιπτώσεις του script, όταν αυτό π.χ. είναι **δείκτης**, **εκθέτης**, **άνω** ή **κάτω όριο** κτλ.

Εξετάστηκαν ρήματα και ρηματικά παράγωγα και σύνθετα του ρήματος **γράφω** [δεδομένου ότι από το λατινικό **γράφω** = **scribo**, **scripsi**, **scriptum**, **scribere** παρήχθη το **script**]. Π.χ. από το Μέγα Λεξικό του Δ. Δημητράκου:

γραπτός-ή-όν κ. μαν. κ. νεώτ., δημ. κ. γραφτός
ο γεγραμμένος, εξωγραφημένος, ζωγραφιστός:
υπεργράφω μsn. γράφω, ζωγραφῶ ὑπέρ τι, ὑπεράνω τινός : Θεοφάν.273.
υπογράφω κ. μsn., νεώτ. κ. δημ., μέλλ. -φω, γράφω ὑποκάτω ἐπιγραφῆς, κειμένου τινός, προσθέτω τι, κάμνω προσθήκην εἰς τι γροπτόν ἰ Θεουκ.

Βάσει των παραπάνω, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την πρόταση:

Αγγλικός όρος	Ελληνικός ισοδύναμος όρος	Σημείωση
script	γραπτό, γεγραμμένο	μπορεί να είναι οτιδήποτε: δείκτης , υπερδείκτης , εκθέτης , υποδείκτης , λέξη , εξίσωση , άνω όριο , ...
overscript	υπέργραπτο, υπεργεγραμμένο	μπορεί να είναι: άνω όριο , λέξη , εξίσωση , ...
underscript	υπόγραπτο, υπογεγραμμένο	μπορεί να είναι: κάτω όριο , λέξη , εξίσωση , ...
superscript	ανώγραπτο	μπορεί να είναι: εκθέτης , άνω δείκτης , ...
subscript	κατώγραπτο	μπορεί να είναι: βάση λογαρίθμου , κάτω δείκτης , ...

Για καθεμιά από τις τρεις πρώτες έννοιες που κατασημαίνονται στην πρώτη στήλη του παραπάνω πίνακα ο πρώτος από τους ελληνικούς ισοδύναμους όρους είναι ο **προτιμώμενος όρος**, ενώ ο δεύτερος είναι **αποδεκτό συνώνυμο**. Για τις δύο τελευταίες έννοιες δεν προτείνεται συνώνυμος ελληνικός όρος, διότι δεν υπάρχουν ρήματα **ανωγράφω / κατωγράφω** ώστε να χρησιμοποιηθεί η μετοχή παρακειμένου τους.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερο κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
 Συντάκτες φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Ιωάννης Σαριδάκης
 Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Άννα Νικολάκη, Κατερίνα Ζερίτη, Τάνια Βαλεοντή
 Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069
 ΗΛ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμιά δέσμευση σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ